

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa 6s kóždu kobotu w Smolerjez knižicziščezetni w Budyschinje a placzi šchtwórtlětnje 1,50 hr. s portom.

Njeđzela Quasimodogeniti

Jana 20, 24—29.

Rajke czežkoty 6u tamni přeni kweđzy starijeho Jesu6a nje6e6 a p'čewinje6 m'eli, wo kotrych6 wo pjet r'eka: „Woni nje-w'ěrjachu — hišče6e nje-w'ěrjachu s wje6eloscju.“ 6njes 6am džesche: „O wy 6lupeje a l'enjeje wutrobny k w'ěrjenju.“ Wbo je 6žen6a s tym hinał, l'óže a l'ěpje. 6su to wščitko w'ěrjaze wu-trobny, kiž jutrowne 6h'ěrlušče 6ebi 6ano'čuja, 6aj 6amo mod-litwy psched stanjenym 6bóžnikom 6obu 6p'ěwaja? Budžmy 6prawni a wotmolimy na to: N'ě! 6ola ma našy 6njes te6 hišče6e ja na6 6woje džěłbracze, 6až 6woje pucze, pomhač tym, kiž 6ebi po tym 6adaju. N'jeh nam 6łowo 6wjateho 6ženja wo wuczobniku Thomachu a Jesu6owym 6jewjenju psched nim wo tym dale rjanu, powuczazu ja6nosć 6oda! Wy 6ebi s našeho 6ženja tole wu6b'ěhnjeny:

Dw'ěleć dyrbi k wje6elej w'ěre pschincz a to po puczu 6wólnitwo-6e6e, 6nady a 6o6łuschnoscze.

Jutrowna ja6nosć 6ě6e wuczobnikam džeń 6njesoweho 6orjestacza na wječor 6e6hadzała, ja6o 6o wón jim wšch'em wo 6romad6e 6jewi, mjes nich stupiwšchi a jim 6wojej psch'ěłótej ruzh a ro6kłóty 6oť 6oła'a. Thomach 6ať, wot tnych dwanacze 6adny, nje6ě6e pschi nich, ja6o Jesu6 pschindze. N'jeklnczi to 6až 6oroť, so tón, kiž do jich 6rjedžitny 6łuschesche, k nim 6o prawje njeđzeržesche? N'jedda 6o, 6až by wón 6wój pucz 6am ja 6o 6chol? Woni Thomachej pschi přenim 6etkarnju pschivolachu: „Wy 6my teho 6njesa widželi“ — krotka wje6ela 6owječz! Wón s do6himi 6łowami wotmolwi: „Je-li so ja wo jeho rukomaj nje-widžu te 6ođžaze 6łusny“ a wobščernje dale r'eczi, 6a6to wšcho

6ada k w'ěrje! 6otomny je, w'ěrjeć, so je jeho 6njes 6itny — a 6a6o nje6otomny. 6o ma ja nje6ožne, so mohł ruku do jeho 6mjerťnje 6ranjeného 6oť 6o6ožić. 6e6 to k jeho l'ěpschemu tu 6rjedžići, so 6že wón 6am w'o6e6je, 6o wo 6łowo a psch'ěkw'ědczenje druhich nic6o nje6tarajo, w'ěrnoscž jutrowneho 6ođawka 6o6tajić.

6e6ko 6łowom druhdy 6łowje6o6o 6žimja, 6dny 6o wo w'ěru a 6ój 6e jedna! 6sami 6žeđža 6o6o6asane m'ěcz, 6ač je 6óh na nje6ju, abo 6ač 6u jeho pucze 6rawe. Dw'ěle pschindu kóždemu — jenož wot6hnał, pscheczeło, 6r'ědne my6le, w'o6e6je nadžiju, so budžesč to s woczomaj a rukomaj móz nama6acž, 6a6tož ja ruzh a 6ěłne 6tawy n'jeje, ale ja 6ušču a wutrobu.

6swj. 6'ětr wo jutrownej epistoli pišče: „6iž n'ěť do nje6o w'ěrjeće, 6ač jeho runje nje-widžiće.“ 6wólnitwoscž je 6obu 6r'ěnje, 6a6tož 6njes 6ada. N'je6y 6u6to n'jes ludžimi 6łyščal rjez: 6emu na dobrej woli 6obrachuje; wón n'je6a —? Ach, so byčimny 6ebi 6any6 jad'ěw'otow ja 6u6owne dalepschindzenje s tym nječiniłi, so nje6amny 6prawne a 6onižnje 6ožu ruku 6až jeho 6uboscž psch'ěp'ěnacž! 6obra wola 6ebi 6ada W'ěcznemu, kiž je 6itwenje a 6ama 6milnosć, 6o 6ližić a ja jeho pucjem 6łěđžić, kiž 6u w'ěščishe 6yžli na'čhe pucze. 6 temu te6 jeho rada a wola s jeho 6synom 6łuča! s

6eho 6na 6a na puczu k wje6elej w'ěrje dale 6omha. „6o tydženju buču jeho wuczobnizh 6a6o nutščach a Thomach s nimi. 6už pschindze Jesu6 a stupi 6rjedža a džesche: W'ěr budž s wami!“ 6a6o jeho 6ilosć k 6amotnej 6žrjódzh 6o 6hili, so by ju w'ě-6šewila a 6óle a 6óle wo jeho pschitonnosćzi psch'ěkw'ědcžila. Wón wjeđžishe, 6a6ka nje-wje6ta je 6łow'ka wutroba.

W'ěr — 6łowo ja Thomacha a w'o6e6je ja nje6o! 6y w'ě-đžisč 6woje w'ěščnje, 6łaboscze, 6my6ki a 6r'ěchi, kiž 6zi k w'ěrje

njedadža pschińc. Tole jutry gnano by i nowa khablacz sapoczal ko praičhejo: Budu ja skoncziŋje wěsty žiwjenja a wodacza? Wěr: Ty by Anjeje tež wažny došč, kaž posledni jeho njewěrjaznych wučobnikow. Čižni swoje dowěrjenje na Anjesa! Wěrno wostanje: Bóh swojich nepuščezje. „A tón kiž je dobry skutk sapoczal, budže jón tež doščonjecz.“ Na wšelakore waschrtje by tamni přeni wěrjazny jeho spónali: Marji wón jeniczke kłowo rjeknje, so wona jeho spóna. Wučobnikomaj, kotrymajž bě ko na puczju do Emmauška pschidal, khlěb lamasche, tym jidnacze nosy a boš potasa. Thomašha nomolw eiche: „Podaj swoju ruku a polož ju do mojeho boša.“ Wěr, azy muž w snatym kherluschku: „Ja myšlo pod wólchemi pschi rězy džech“ spěwa: „Slaj, tehdom je te nini tón, kiž je mi wscho, se kmitnošču Jesuž mój pschiblišil ko; wón na mije tu ruku je položil kam a wot wěcheho styška nje wowiasal tam“. Je i tym měnjene, so dyrbjal ty woprátodže i nekajsemu widženju teho požadaneho pschińc. Sawěseje niz. Tež Thomaš drje Jesužowe rany wobmašal njeje. Jeho žadanje bě bjes teho spokojeje.

Božeje hnady, kiž ko tež dwělłowazemu sšhili, jeho twjerdu myšl sapšhija kaž jeho smutkowne rany sahoji, bu Thomaš wjekeleje wěrny! Poža hnada, najcha khlnoč, so khlischich: Budž wěrjazny! a so wěrny. Esam wot hebeje wěrny njesamóšč.

Tola potom dyrbišch a móžech kroczel dale hič i wěrje w poslušnosći. Krahne wuńacze, kiž wučobnik nětko wotpołoji: „Mój Anjeje a mój Božo!“ Nětko je jemu Jesuž jeho Anjes, jeho wodžur i njebjeskeho tróna, kotremuž je nětko poddaty. Kažke sbóžne kwětlo je jemu mlode jutry sesthadžalo, kajka khlna mój je jeho napjelniša, so nětko džěšche pschijowodacž žiweho, kiž bě tež do njeho žiwjenje wulinyl! Hacz do Indiskeje — stara powjesč praji — je Thomaš dozpil a Anjejeje wučobnikow dobywal. Wěšela wěstoč: „Jesuž Khrystuž je mój Anjes a mój Bóh“ jeho wjeděšche. A jemu stajnje w pomjatu tež to powučenje wosta: „Dokel mje widžil by, Thomašcho, dha wěrny ty. Sbóžni by, kiž njewidža a wschať wěrja.“

Sapochtošjo druhdy wo poslušnosći wěrny rěča. S tym hoke pródne powjedanje po druhimi njeměrja, ale poddatosč na sjewjenje a Bože kłowo! Čažy wšchudžom pschińdu, so mašch ko pschewinycz, i džělanjom i rukomaj, i kłowu, i nježenjom brēmjenow, kaž bolosčow a smutkownych nadděhow lóschtoš a kłosčow. Tak ma ko tež i wěrny. Ta ma psches tule našču semšku pschemenitosc ko džeržecz a pošylujecz. Tu rěka: Poslušaj jenož! S rjanymi widženjami njeby niczo dozpite bylo. My kłodžimy w semškim a niz w njebjeskim. To, sčtož je wot tamneho kwěta, nam tež někle posuje sreshmliwje byčz njemóže! To junu pschińdže.

Někl wostanje pschi tym, so „sbóžni by, kiž njewidža a wschať wěrja.“ Kłodžimy w poslušnosći wěrny! A nam rěči Bože kłowo, kaž našich wótzow wěrnywuńacze. Wulke skutki přenich Anjeomnych kwědkow po wschem starym kwěče a krahne dohycza Božeho kralestwa po zhlaj semi i nam rěča: Wón je žimy. Mój kerbski ludo, ty by w mozy wěrny do Sbóžniča ko tak dolho a tajki khlly džeržac. Njepoddaj ko dwělłowanju, njedaj ko kłemu pschewinycz, ale poslušaj Boži hób — budž poddaty staršich a wótzow wěrny, dha ko pschezo ako khrabasch a pschewidžěsch mrotoš čaža. Našch Anjes thyč swojich naje.

Wón na wěrje jich staje, kiž niczo njewidži,

A tola Bohu prawje ko žple dowěri. Sam eni.

Młode jutry

Młode jutry dženska a jutrie du nasche mlode, male džěčatka i přenjemu račej do schule, by to jene mlode jutry kame, to čže

prajic: i nich dyrbi nam a naschemu ludej sesthadžecz nowy džeri a nowy čaž dobreho, lěpscheho, strowscheho byčza a žiwjenja. Kaž pak by to mohł, hdyž nad nimi a we nimi njesesthadža jutrne kłonzo, Jesuž Khrystuž kam! Duž pak je nad našimi staršimi, nad našimi maczerjemi a nanami — tež našimi kłotrami —, so ko wo to postaraju, so ko jich džěčatka wjedu i tomu Jesužej Khrystužej, kotryž je jutry stanyl wot mrotošch. Ale njesabudžimy: wono by hižo jara pošdže starane bylo, bychu-li halle někl džěčatka i tutomu Jesužej Khrystužej dyrbjaje wjedzene byčz. Macz a nan, kiž wučza džěčzo přenju kroczel činicož do žiwjenja a mits, dyrbja džěčzo tež wučzieč, přenju kroczel i Jesužej Khrystužej, kotryž tola wola: „Dajče tym džěčatkam te mni pschińc a njewobaraječe jim; pschetož tajkich je to njebeše kralestwo!“ Wem, kaž jako džěčzo, dolho hiččeje niz schulke, kědžach pschi džědže na kachlowej lawzy, kaž džěd mi drje powjedasche bašniczi, kaž pak tež te rjane stawišny wo Jesuždžěčatku wot tym kschizowanym Sbóžniku, wo tym stanjenym pschekrahnenym Anjesu, kaž mje wučesche, ko i twěmu Sbóžniku ko modlicz, njech tež najprjódžy wuńacž dyrbjach: „Slaj, ja khlmal džěčatko a malo samóžu!“ Džědo, wosta, njeje to wazny trjeba?! Maczer, nana, mi je tak, jako by to ja naš čaž hiččeje mšnišche bylo! Našch něčzišchi stat pschewosta a nam tola hiččeje auto prawo! Kaž chyli a kmlēi wy ko tuteho prawa widač! Jedny pschichodno — sozialistiki stat — po wustawach ruišiwšich sarjadowanu — čže wam tež tuto prawo wsacz a džěči kóbu. Jeneho pschichodneho stata jakož by waiche džěči. Duž jakožče je tak, so by wone jakožene na Jesuža Khrystuža a so tak tón nowy stat a lud ko tež sažo natwarja na Jesužu Khrystužu, njech hewal ko mjenuje sozialistiki, demokratiki, monarchistiki!

Młode jutry! Džěčatka džēja do schule. Budž jich schulski pucz jedny pucz i Bohu a Sbóžniku, kaž kłodžy jich pucz! Njech ko nasčenje seleno mlodžina w sahodže Jesužowej tak kaž našch Sejler to mēni, hdyž spěwa:

Ja drje khlm sčtomil mlody
We Božej jahrodži,
Ja bych pak pschijekł plody,
Kaž plódke sčtomiki.

Duž proiču, Božo, tebje,
Wučz tvojju wolu mje,
Sly kwě: mje hewal sčbje
A i hrěcham sawjedže.

Daj tež, so wolu tvojju
Bych rady dokonjal
A so ko čžinicz boju,
Sčtož ty by sakasal.

Tak, hacž khlm runje mlody
A kłodžu do schule,
Ja nježu dobre plody
Tu bohabošče.

Alkohol.

Wójnižy njepšcheczeljo naž nježu hiščeje pschecžili, tu pschima naž sažo drubi njepšcheczel, alkohol, tón psches wójnu drje troščku na jad a do kuta sestorkany, tola niz wustorkany i kraja a tež niz — i požadanja čžłowěkow.

Alkohol — njepšcheczel! Njepšcheczel tehdy, hdyž jón lubujesč, a čžim bóle jón lubujesč, čžim hóršchi to njepšcheczel. Khlwne to klineži, tola pak to tak je, a to niz jenož tu, ně tež hewal husto došč w žiwjenju.

Alkohol — njepšhecžel! Dopomnju so, kak pšched lětami i druhimi wo nim rěčach, tež i jonym burikom. So je alkohol škódny, to jemu do hlowny njechasche; so palenz je walenz, to škónčanje pšchida; so pak je lubosć k palenzej hrěšna lubosć a so so tu dopjelnja słowo wobšamtnjenja Božich džěfacz fajnjom, so bywaja hrěchi starichich domach pytane na džěczech a džěczi džěczech, to nochyzysche pšchidacž. Wudrowasche to a tamne. Wdy drje hny tola nětk škónčanje kročel dale!

Alkohol je pak tež rubjeznik, paduch, mordar a wšcho móžne druge, to powědaja hndniške sapiski wo njefutkach, kotrež cžlowjet pjanočzi wutjedje. Alkohol je tež pšchedewšchem wójnsti wobšchudžer a škónnik; wón jebjerje ludej, kotremuž so po gramnacy wšchedny khlěb pšchidawajuje, wšchednu žyrbu. Tola wón dyrbi tute neschufki na wošebite a wošebne waschnje dofonjecž, dofelž so pšchi tym žamo wot wšchnosćow škřita, wot tych wšchnosćow, kotrež hewak sa pošlednim puncykom muži kójicž dadža pšches wojakow a polizistow. — Wo tuthy a druhim tu hiščeže nětk něšcho nadróbnishe.

Wšchitkownje so spótnawa a pšchipótnawa, so je wulki džěl načichich džěczi a načicheje młodžiny cžerpil a so hiščeže cžerpi pšches njedobahazu wšchednu žyrbu, a dorosćeni a stari niz mjenje. Esu so prózowali, pšchidžěleu měru khlěba powjetšicž, tola podarmo; a hdyž so to ras cžinili, so ju potom k wulkej škřodže sažo pomjenšicž dyrbjeli. Ale žamo sa něcžischny tždženisku pšchiměrku njedobaha nasche tukrajne žito. Dwaj milliona, tunow žita, to so 40 000 000 zentnarjow, dyrbinny we wukrajn pšchitupicž sa něhdže 12 abo 15 milliardow hritnow. Je to licžba, kaž je něšotle drje husežischo křisćischo ale je runje tak mačo dorosymischo kaž do wójny. By-li ty to a by-li to lud, by drje i hrosu a šchepjanjom šblědnyl.

Tola to so dyrbi stacz, tak praja cži, kiž we wšchnosći a w parlamentach abo žemach žydu; cži žami tehodla tež praja, so je powyschenje tždženiske pšchiměrki khlěba njemóžne. A tola so cži žamžni piwarňam pšchiměrili 30 proz. teje potreby, kotruž do wójny potrebachu; to je wulke powyschenje pornjo temu šchtož piwarňe hač do 1. oktobra 1920 dostawachu. Šak wulke, to špónczejch se šcžehowaznych licžbow.

W pošlednich 3 lětach dostawachu piwarňe na lěto 2 630 000 zentnarjow jecžnjenja sa pivo. Wěšch, kelko by to kóždy, kotremuž je žyrbu pšchiměrjena, wjazž dostacz mohł? Na tždžen ¼ punta jecžneje muži abo podobneho; to je na žwójbu je šchtyrijomi hlownami jedyn punt dobreje, žytneje žyrbny. Tuta woprjuje so město teho alkoholej.

Alkoholej dyrbi w nowšchim cžazhu nimu toho jene nowe picžwo hiščeže k wješchentu nadknejštwu nad cžlowjekami dopomhačž. Sa tuto nowe na alkohole žylne picžwo dyrbi so žofrowa rěpa pšchetriebacž — najšterje, dofelž mamny telko žofora, so njewěmny, šchto i nim šapocžecž.

A tomu něšcho i Ameriki, hdyž so alkohol pšches žyly kraj šakasany. Nažonjenja so jara powucžaze; pišche so wot tam: Šorcžny, w kotrychž buchu žyly wopizow cžehnjenny, so šamhjene. Sa prožekty a druge hndniške wudawki bu 750 000 000 dollarow mjenje wudawch; to je po naschej hritnje woblicžene jena wješrosymliwje wulka licžba. Pšchi 17 krajnych hndništwow so šforžby dla šranjenje cžescže w přenich 3 měřazach lěta 1920 wo 23 392 padow wotebjeraše. Pšchi hndništwach sa młodostnych je jenož hiščeže pjaty džěl džěla. To rěka, hdyž dyrbachu jich přjedy pod knejštwom alkohola 100 hndžicž, tam so jich to jenož hiščeže 20; a hačž i tuthy 20 tón abo tamny žwoju wěž neschucž, wot alkohola pošajnie nažřebaneho šatjedženy, njeje hiščeže wucžinjene. W šhostažni w Čikago je so po šawjedžanju

šakonja pšhecžitwo alkoholej licžba šhostanzow wob lěto wo 4401 pomjenšicžila.

A tomu so pšchipomni: „Lud dowidži, so je žiwět šbožownišchi bjes cžřodow tych, kotřiz pija a so wopija.“

Nasch Šandrij Sejler špěwa wokoło lěta 1870 takle:

Palenz — walenz.

So mudra dofelž hny hłowcžka ja
A drohu šchulu mam,
To žyła wješ mi wobšwědčža
A derje wěm tež žam:
A tola wrótny palenz je
Mi rošym pšchekufak
A wóšlazych je mošhow dže
Do možich nazyrak.

So hny ja žwojej' wole knjes
A možich štawow tež,
To n em'že šapřecž žyła wješ,
Šdyž jej' so woprašchich:

A tola hěłsti palenz je
Mje hrosnje wutwoak,
Wón luže i mojim knejštwom trje
A mje je wudyrak.

Mi hrosnosć je žměch džěcžach,
To šjawnje pra u wšchem,
Ja nožecž wječak na nihdy
Esu i mjenom šapřithy:

A tola pjanak palenz mi
Je šranžl moju cžescž,
Do škocžecža mje pšcheměni,
Pucž haňby cžže mje wješcž.

A temu namakaja so w rutopiku hiščeže tele 3 hroncžka jako referainny sa 3 dalsche štrofy:

A tola je tón palenz — Mje pšchinjeł wo kublo.
A tola je tón palenz — Mje šjebał wo štrowosćž.
A tola je tón palenz — Mi rubil žwobodu.

Žyrczej a štat.

Šocialistiska wjetřina šakšeho šejma džěla sa to, so bychu so dofhodny sa duchownych pšchi štatnych wustawach šapowjedžile; tuto džělo mohł wožadny duchowny žobu wobštaracz, duchowni wustawow padł mēli po tym i džěla hiež. Pšhecžitwo tomu wustupuje pšchedny wšchem hlowny lékař na wustawje Sonnenstein, dr. Šilberg, na to pošajnje, so je we wustawje sa duchakhornych duchowny wulžny trěbny, duchowny, kotryž jenož we wustawje pšchi duchakhornych džěla; jeho trjebaja sa pomoznik šakarjo pšchi šhornych, šhori iako tajžy jeho trjebaja, a niz mjenje tež wothladarjo a wothladarki duchakhornych, kotřiz pšchi jich wulžny cžěžkim a štruchšym džěle pošhlnjenja a trošchta pošla duchowneho phtaja a namakaja, a duž w žwojim džěle, kotrež cžžychu wopušchecžicž, wostanu, šchtož je sažo šěpsche štata, kotremuž so nowe wudawki šalutuja. — Šacž budže tajke słowo jeneho wěšcže wěžywustowneho šchto pomhačž? By-li štatna myšl regentštwu mēla, haj, ale regentštwu ma myšl partejow.

Šak bu študent wěrijazy.

Na jenej universicže študowasche młody žid na lékařštwu. Šucžischo wopřta i profesorom šhorownju, so by so sa žwoje pošwolanje pšchitowak. Pšchi jonym tajkim wopřcže šhornych cži-

nješče to profesor žyle s krotka. Tak tež piči jenej na šmjercz khoraj žonje. Sapschimny jeje ruku, so by wutrobu pruhował, puschči pa ruku hnydom sažo, prajizh: „Derje, žyle derje!“ S tym džěche k druhemu ložej. Młody studenta pač bė hižo telko nawuknył, so wjedžesche, so žaneje nadžije wjazh njeje. S profesorom a druhimi studentami dale wot loža k ložej krocžo dyrbjesche hebi pschezo na na šmjercz khoru myhlicz a na to: „Derje, žyle derje!“ profesora. Wón so roškudži, žonje žylu wěrnoscž prajicz, so njeby so molila. Džěsche tež wopravdže wróczo a wolestaja jej to po nēcim a po nēcim, dokelž hebi myhlesche, so so pschejara nastroži. Tola khora so njestroži ale bė strochtna. Na tym so studenta džiwašche. Prashesche so jeje, hač mohł jej nělaf k woli bhež. Khora jeho proschesche, so by jeje šynej pišal, so by k njej pschischol. Jako pač studenta to nijeno mēsta wušklyšcha, w kotryž byh pschebnywašche, dyrbjesche khorej maczeri šewicz, so je to pschedaloko a so wona jeho pschijed wjazh ujedoczaka. Woprajcha so jeje tež, czechodla by chzpla byna pschi hebi mēcz. „So by mi něšto cžital“, wona rjekny, „hewaf mi tola ničtón ničzo njeczita“. Młody žid jej na to praji, so chze jej cžitacz. Khora so šwjekeli a da jemu bliju, so by jej s njeje cžital.

Tak se na so židowski studenta s bibliju, a tak tež s Nowym Sakonjom. To cžitanje w nim a to, ičtož na khorej, kotraž po někotrych dnjach cžishe wudycha, wuhlada, dowjedže jeho k wěrie do Jesuša Khrystuša.

Ščo bė tón šapoczatk tuteho dowjedženja k Šbóžnikaj byl? Wón nočhysche njewěrnoscži pľaczicz dacž.

Čži ludžo radži na so kžu, tehodla njewěr kóždemu!

Pschisp.: Pod tutym słowom pišche prosty rataf něšto malo se žiwjenja a nashonjenja; snaje mēsto a wješ, bė mjes Šerbami a Němzami. Ščož tu pišche, je wěscze rošpomnjenja hódne.

W cžahu mojeho pschebnywanja we wulkim mēscze by tež rēcz druhdy na duchownych pschischla, a njewěrjazh bychu druhdy prajili: „Ach, džicze mi s waschimi duchownymi! Ščo to je s tym... (mjeno jeneho duchowneho). Hdyž proscheť pschindže, wón jemu pomasku a khoraj da, a tak dołho hač proscheť to šje, wón po polizaja telefonuje, kotryž proscherja potom kobuwosnje.“ Mi to k wěri podobne njebē; tola so bych tym njewěrjazhm prawje wotmolwicz mohł, chzuch so ham pschewēdczicz. Džech do byhlenja teho duchowneho prošycz (so hamo wē, so tam rady njeindžech, tola so bych wēstoscž šhonik, hinať njemōžach). Dostach tam pomasku, s kołbakowym tutom namasanu; ja tam potom dołho w khēži stejo cžatakach, tola žadyn polizaj njepschindže. Nětko mōžach ja wšchudžom tym bledžakam jich njewěrnoscž dopoľasacz.

Sažo, hdyž by druhdy rēcz na žyrkej pschischla, bychu njewěrjaze prajili: „Hdyž do nuyh pschindžesch, dži k jenemu duchownemu prošycz, budžesch widžecz, hač budžesch ičto dostacz!“ Ja jim na to wotmolwich: „Alle wy pač šče tola hlupi ludžo! Duchowny je tola tež jenož šastojnik, kiž ma šwoju wotdželenu msdu a hejso ma šwójbu, njewē ham druhdy hdyze nuts a hdyze won, dokelž wšchudžom pobrachuje. Ščtož chze prošycz, dži k milijonaram, k šabrikantam, a k bohathym ryčerkublerjam, cži maja někotři sa jedyn džen wjazh dołhodow, hač duchowny sa žyle lēto, a wostaječe tak duchownych s waschim proscheřstwom na pokoj!“

Tajzh njerosomni ludžo, kiž hebi myhla, so duchownemu s hromadami s njebia pada, wšchal njejšu jeno cži njewěrjazh w mēstach, ale so tež druhdy na wšach namataja.

W mēschanyh mandželstwach, hdyž tón jedyn staw šerbizh njemōže, tam so potom němizh s džěczimi rēcz. Džěcz psches to husto s žhla šerbizh njenawuknu. Tola to je sa Šerbstwo s wulkej

šchlodu. Tehodla by tola k radženju bylo, so by šerbiska młodžina najpriždy w Šerbach so wokoło roshladała, hač so tu pschichodny nawoženja abo njewjesta njeby namatala. Šotšiz pač so tola s Němzami woženja, cži dyrbjeli hej priedy kwaša wučžinicž rúnopravnoscž šerbsteje rēcz s němstej. To rēla: hdyž je mandželka Šerbowka, so potom s džěczimi jeno šerbizh rēcz, a hdyž je mandželka němsta, so potom šerbizh wuknje a šerbizh nawuknje. So to wščitko dže, jeno so to ludžo chzedža, to je se ščehowazyh pschikadom widžecz: Jedyn wjetiči šerbiski kublet wsa hebi s Němzom žonu, tola sa jene lēto mōžesche młoda žona žyle derje šerbizh rēczecz, tak so žadyn šadžewť wjazh njebē, we šwójbe šerbizh rēczecz. A w jenym starym „Sužicžanu“ cžitach ras tole: Jedyn Šerb jēdžesche na želesnizh do Šipska. W tym wosu šedžesche tež młoda žonka, kiž se šwojim małym šynkom šerbizh rēczesche. Po bližšjim wobhonjenju šdželi jemu ta młoda žona, so je s Němzom (ja mam sa to w Šipsku) ženjena, so pač staj wonaj s mandželkim hromadže wučžinikoj, so dyrbi wona se šwojim małym šynkom šerbizh rēczecz, němizh tón pachokt tola pola nana a w šchuli nawuknje, a tak rēczesche tón mały pachokt žyle derje šerbizh. Po tymaj dwēmaj pschikladomaj dyrbjeli so wšchizh Šerbjo šožowacz, kiž šu s Němzami ženjeni.

„Šerbjo šahowaječe šwēru waschich wōtzow rēcz a wēru!“

K rošpomnjanju.

Wumjēstwo (Kunst), kotrež najwjazh dobytka pschirječe, je modlenje. Žane druge wumjēstwo cži telko njepschinyše. Tehodla praji Luther: „Tuto wumjēstwo je klucz Božeje pokladnizh“ (Schackhammer). Tole nashonja wšchizh, kotšiz so šwērnje s tutym wumjēstwow šabēraja, niz jenož pschi škladnoscži ras.

S bliska a s daloka.

S Bremen so pišche, so je tam ewangelska žyrkej wobiamnysla, so pola wšchēch ewangelskich wēsthy dawť šbēra. Tutón njepostaji žyrkej, nē, wona žada hebi wot šwojich statow, so by kōždy stat po šwojich dołhodach lēta 1920 šwērnje a wērnje šam tutón wēsthy dawť postajil a potom pľaczil. To ma so k přenjenju rasej sa tuto lēto šacz. Je to jedyn pošpht, kiž je wobkedžowanja hódny. Stawa so tu něšto, ičtož je wurjadne: wščitko so šwēdonuju jenotliwego pschewostaja. Budže so to radžicz? Želi so so to radži, by hebi Bremen s tym wšebiteje khwalby dobyla.

W pruskim nowym šejnje byda jich 11 ewangelskich bohohłowow (Theologow). Šjana to licžba; so by to tež šhlna došcl byla, ičtitacz žyrkwje prawa.

K ranju a k wječzoru nascheje Šafsteje a w tutej šamej stawaja so nětkle w jutrynym cžahu šutki abo šepje wjēšutki, kotrež žaneho šamolwjenja sa so nimaja, khiba teho wulkeje šaklepjenoscže. Ščož so w Hornjej Šchlezkej statwa, je krawabna hida narodow wšchelakeje khwē, pōłsteje a němsteje; ičtož so k wječzoru Šafsteje statwa w Gislebenje, a w Šafstej šamej je hida wšchelakich woršchtow šamšneho luda; tuta nasčuwana drje a pošhlyjowana s duchom russowskim a židowskim, tamna dowolenta a pschipuschčžena s franzowskej wolu. Ani s teho jeneho ani s teho tamneho wojowanja njesešhadžeja jutry noweho cžaha wērneho šboža sa jedyn lud; tuto wērne šbožo bydli jenož tam, hdyž dom a khow namata tón štanjeny Šbóžnik w kraju, domach, wutrobach.

Šamolwity redaktor: šarať Wyrzacž w Šokaczach. Čžisheč a naklad: Šsmolerjež knihicžičžeržnja, šap. družstwo s wobmj. ruk. w Šudychinje.